

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

БАРЩЕВСЬКА МАРІЯ ТАРАСІВНА

Допускається до захисту:
в.о. завідувача кафедрою
міжнародних відносин і
зовнішньої політики,
д.е.н., доцент
Лимар В.В.
« ____ » _____ 2022 р.

ФАКТОРИ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ФРАНЦІЇ

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота

Науковий керівник:
Прихненко М.І., старший викладач
кафедри міжнародних відносин
і зовнішньої політики,
к.політ. н.

Оцінка: ____ / ____ / ____
(бали/за шкалою ECTS/за національною шкалою)

Голова ЕК:

(підпис)

Вінниця – 2022

АНОТАЦІЯ

Барщевська М. Т. “Фактор ідентичності у зовнішній політиці Франції.”

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». ДонНУ імені Василя Стуса, Вінниця 2022.

У дипломній роботі досліджено особливості впливу національної ідентичності Франції на її зовнішню політику.

Проблема залишається актуальною, оскільки Франція відіграє важливу роль на міжнародній арені. Національна ідентичність демонструє настрої політичної еліти, що може вплинути на ситуацію в політичній спільноті.

В результаті роботи, виявлено важливі фактори становлення національної ідентичності, що визначали долю країни на міжнародній арені. Це впливо на стан французької позиції, а також її роль в європейській спільноті. Важливо підмітити те, що настрої влади та народу досить різні. Важливо додати, що настрої французів залежать від комфортного життя в країні, що демонструє абсолютну аполітичність Франції сьогодні. Ідеологічна позиція не несе такого вагомego впливу на вибір політичного вектору.

Сьогодні, ми слідкуємо за французькою діяльністю на міжнародній арені ролі країни, що планує демонструвати французьке лідерство. Важливо підмітити, що це важко сприймається в політичному колі через сучасну слабкість очільника держави. Отже, криза національної ідентичності у Франції сприяє погіршенню іміджу та ведення зовнішньої політики. Таким чином, інструментом вирішення цієї проблеми може бути лише збалансованим підходом. Шляхом відновлення, а також поширення національної ідентичності з концентрацією на дотримання ліберальних цінностей.

Ключові слова: Франція, зовнішня політика, ідентичність

48 сторінок, 56 джерел

ABSTRACT

Barshchevska M.T. "Identity factor in the Foreign Policy of France " Specialty 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies". Vasyl Stus DonNU, Vinnytsia 2022.

The dissertation examines the peculiarities of the influence of France's national identity on its foreign policy.

The problem remains relevant as France plays an important role in the international arena. National identity demonstrates the mood of the political elite, which can affect the situation in the political community.

As a result of the work, important factors of national identity formation were determined, which determined the country's fate in the international arena. This affects the state of the French position, as well as its role in the European community. It is important to note that the mood of the government and the people is quite different. It is important to add that the mood of the French depends on a comfortable life in the country, which demonstrates the absolute apoliticalness of France today. The ideological position does not have such a significant impact on the choice of political vector.

Today, we are following French activities in the international arena as a country planning to demonstrate French leadership. It is important to note that this is difficult to perceive in political circles due to the current weakness of the head of state. Thus, the crisis of national identity in France contributes to the deterioration of image and foreign policy. Thus, only a balanced approach can be a tool to solve this problem. By restoring as well as spreading national identity with a focus on liberal values.

48 pages, 56 items.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	8
1.1. Історичні витoki французької національної ідентичності.....	7
1.2. Становлення «Нової Франції» у другій половині ХХ ст. першій половині ХХІ ст.....	13
РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ІМІДЖ ДЕРЖАВИ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.....	23
2.1. Національна vs європейська ідентичність як іміджева складова держави на міжнародній арені	23
2.2. Сприйняття іміджевої складової Франції на міжнародній арені в контексті її ідентичності.....	27
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ІДЕНТИЧНОСТІ ФРАНЦІЇ НА ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ.....	34
3.1. Місце держави в євро-атлантичній спільноті.....	34
3.2. Політика Франції по відношенню до колишніх колоніальних володінь.....	37
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	44

ВСТУП

Національна ідентичність залишається одним із головних питань політичного курсу держави. Після створення ЄС, національна ідентичність країн-учасниць, почала характеризуватись основними правилами, що повинні гарантувати мир та добробут громадян. Питання ідентичності не просто виникає на теренах політики як факт самоідентифікації громадян, а як особлива концепція розвитку держави. Дослідник Ентоні Сміт виділяє основні компоненти ідентичності: історична територія, спільна культура(народні міфи, як приклад), сталі права та обов'язки громадян. Важливо підкреслити, що національна ідентичність – це механізм, що надає громадянам відчуття індивідуальної, колективної цінності, без якого індивідам важко функціонувати. Франція сьогодні – країна, що історично намагалась посилювати свої позиції на міжнародній арені. Національна ідентичність характеризується мінливістю в глобалізаційних процесах, а це також вплинуло на закони, а також внутрішні настрої французів.

Проблеми національної ідентичності створили нові дестабілізуючі внутрішні чинники для населення Франції. Не дивлячись на те, що в країні живе великий відсоток потомків іммігрантів, але навіть вони занепокоїлись майбутньою складовою французького населення.

Для держави національна ідентичність характеризує інструмент сили, що може підтримувати та зміцнювати соціальні інститути, а також підтримувати або вдосконалювати державу. Таким чином, ми розуміємо, що національна ідентичність виробляє в громадян єдину структуру поведінки, що підтримує рівень країни.

Проблемою Франції сьогодні є розмежування власної ідентичності на міжнародній арені, що послаблює імідж держави. Поняття “європейської” ідентичності проявляється в охопленні владою європейських норм, що корегують сьогодення держави. Через глобалізаційні процеси, підведення до єдиних норм та законів, що визначаються в самій структурі. Поняття “криза”

національної французької ідентичності супроводжує країну та її владу. Це питання гостро підкреслюється в політичних гонках, що поділились на ідеологічні сторони влади, що характерні своїми радикальними або пасивними настроями:

- *Пасивний – ігнорування проблем, що виникають в кризу ідентичності /тероризм, расизм, низький рівень усвідомлення власної ідентичності, низький рівень освітньої діяльності.*
- *Радикальний – вирішення проблем ідентичності шляхом зміною курсу ідеології європейського суспільства, що вже є характерним для образу Франції на міжнародній арені.*

Національна ідентичність французів є складним питанням на даному етапі існування Франції. Питання французької ідентичності на порядку денному існує з початку 80х років минулого століття. З цього часу відбувались політичні зміни, що підкреслювали кризу французів, а також її політичні зміни в державі, а цим самим – вплив на імідж та становище Франції. На даному етапі ЄС, Франція намагається займати лідерські позиції з внутрішніми дестабілізуючими факторами, що заважають їй обігнати інші країни Європи. Новий європейський курс Е. Макрона в більшій мірі заважає національній ідентичності Франції, а його відношення до французького населення(особливо мусульманського)викликало обурення та нову хвилю критики до французького президента.

Об'єктом дослідження: французька національна ідентичність.

Предметом дослідження: вплив французької національної ідентичності на зовнішню політику Франції.

Хронологічні рамки роботи: охоплюються деякі питання часів Великої Французької Революції, а також з 1960х років до 2022 року. Нижня межа обумовлена понуренням в питання національної ідентичності Франції, що трансформували погляди політичних діячів 20 століття та сучасності.

Історіографічний огляд: серед робіт, що були необхідні в дослідженні був аналіз Ernest Renan, Jules Michelet, думки Fernand Braudel, роботи Е.О

Обичкиной, а також дослідників Anthony Smith, Marie-Claire Lavabre, Lawrence D. Kritzman. Іх всіх об'єднує аналіз та дослідження національної ідентичності Франції, кризи ідентичності, а також поняття нації у Франції.

Мета дослідження: зрозуміти специфіку іміджу та національної ідентичності Франції та її впливу на міжнародній арені. Вивчення трансформації національної ідентичності французів та впливу поглядів політиків та її формування.

Для реалізації мети дослідження можна визначити такі **завдання**:

- проаналізувати джерельну базу та стан наукової розробки теми;
- охарактеризувати зародження поняття національної ідентичності у Франції через історіографічний огляд;
- дослідити стан іміджу Франції та її популяризацію на міжнародній арені на сучасному етапі;
- визначити фактори впливу на національну ідентичність французів (засоби масової інформації);
- виявити сучасні тригерні точки для формування національної ідентичності Франції та їх вплив на зовнішню політику.

Наукова новизна полягає в тому, що на основі залучення й аналізу широкого кола джерел (французькі ЗМІ, американські та російські дослідження) та наукової літератури здійснено узагальнений аналіз іміджу Франції та процесу впливу національної ідентичності. Значна кількість сучасних джерел, розширено знання про перебіг трансформацій національної ідентичності у Франції.

Курсова робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

1.1 Історичні витоки французької національної ідентичності.

Загальна концепція ідентичності зайняла особливе місце в аналізі багатьох націй та їх особливості ідентичності. В 1960-х та 1970-х роках, американські науковці пов'язували питання ідентичності з расою та етнічним походженням. Але сама концепція ідентичності загалом базується на расі та географічними особливостями. Європейські науковці почали використовувати такі ж терміни в 1980-х роках у відношенні поселень постколоніальних і післявоєнних мігрантів. Групи створюють кордони, формують інтереси та ідеї, де саме ідентичність стає стратегією дій. Використання терміну “ ідентичность”було важливим елементом в протиріччях між науковцями, що досліджували це питання. Еволюція цього терміну призвела до порівняльної соціології та політики, де зміст концепції змінюється від одного суспільства до іншого, відповідно до виражених ідеологій, політичних традицій та соціальних реалій. Французи, наприклад, традиційно відкидають спільну ідентичність, що пов'язана з зізнанням етнічних спільнот, як поняття, що суперечить універсальному розумінню Франції. Тепер стає зрозумілим, що Франція пропонує більш складну картину країни з різними ідентичностями – етнічні особливості, релігія, а також мова.[15] Французи кидають виклик унітарному характеру нації, що за думкою Вебера, являється єдиною політичною спільнотою сучасності. За останні десятиліття соціологи з усього світу вивчили складні почуття, що громадяни відчувають по відношенню до своїх націй. Але, в самій Франції це питання упускається з поля зору. [16] Історики показують, що нації – це політичні конструкти, що рухаються з діями еліти які намагаються пристосуватись до вимог і наслідків промислової революції, особливо з точки зору комунікації. В цих рамках, національна політична спільнота більше не розуміється, як природній зв'язок, успадкована від традиційних культур. Більше вона аналізується в результати процесу

державного формування і націоналізації поведінки громадян. Це супроводжувалось пізнавальною революцією, новим уявленням про відношення між людьми, а також розповсюдженими ЗМІ.

Дослідження, присвячені ідентичності та політизації у Франції, процвітали у 1980-х роках. Іммігранти та культурні процеси (акультизація, інтеграція та інші), в яких вони безпосередньо беруть участь, вважаються основним центром вивчення ідентичності 1980-х років. Наприклад, Абдельмак Саяд- французький соціолог стверджував, що процес формування ідентичності серед іммігрантів можливо розуміти тільки як дійсний в рамках логіки домінування: іммігрантам відмовляють в повному доступі до національної ідентичності. Більш пізні дослідження вийшли за рамки цього твердження. З 2000-х років, французькі дослідження були зосереджені на нащадках іммігрантів з Північної Африки й Турції. Було виявлено, що вони ідентифікують себе з такими цінностями, як: демократія та секуліризм. Тобто, так само як французька молодь, що народилась від французьких батьків. Також, деякі дослідження показують, що нащадки іммігрантів вважають, що інша частина суспільства не розглядає їх як французів. Формування ідентичності в цьому контексті тісно пов'язано з розвитком французької спільноти. Французька спільнота 80-х років була представлена як: мультикультурна, мультирасова, а також мультиконфесійна держава. Використання цих термінів виявляло собою початкове визнання того, що Франція була де-факто плюралістичною спільнотою. Фактично, це визнання стало навіть політичним аргументом, коли Соціалістична партія після виборів 1981 року, узаконила політику відмінностей. Ідентичність стала центром колективних зацікавленостей. Були створені заяви для інституціонального представництва на основі: культурних, або релігійних особливостей. В 1981 році Соціалістична влада представила можливість асоціації іноземців право організовуватись на тій самій основі, що і французькі асоціації. Це призвело до масової інституціоналізації колективної ідентичності, через добровільні організації, а також стало переломним моментом у вивченні питання ідентичності у Франції. Але, це відбувалось недовго. Зіткнувшись з

національним фронтом, що проводив кампанію проти іноземців, покладаючи відповідальність за “французькі проблеми” на іммігрантів, виявляючи їх як загрозу для ідентичності французів. [22]Через асоціації, що ґрунтувались на іммігрантах, держава давала інструкції для обробки відмінностей в державі: необхідно інтегрувати різні ідентичності єдину ідеологічну структуру. Таким чином, політичні дії додавали елемент ідентичності до традиційної практики, що призвело до перебудови спільноти, що трансформує соціальні вимоги в культурні або індивідуальні. За словами Ернеста Ренана, у своїй класичній лекції «Народ нації?»: Нація - це почуття, духовний принцип, який заснований на двох плацдармах: одне в теперішньому, інше в минулому ; одне - загальне владування заможною спадщиною, а інше – загальною злагодою, бажанням жити разом і бажанням допомогти нащадкам. Нація, як і людина, являє собою кульмінаційну довгу історію посилення. Культ предків зробив нас такими, якими ми є. Героїчне минуле, великі люди ... загальна слава, загальне бажання щось робити разом – ось умови існування народу.

Важливо в передісторії виділити фактор появи хвилі іммігрантів, а також Голлізм в 60-х, для якого ідея міжнародного лідерства виглядала найперспективнішою для Франції. В цей час зароджується ідея антиіммігрантської позиції, яку взяв “Національний фронт”. Популяризація ідеї “Франція для французів” вбачала відокремлення та поширення політики задля статусу лідерства на міжнародній арені. В 70х почали набувати все більшої значимості ідеї єдності французів, через страх впливу країн-гегемонів. Тоді були закладені основні проблеми Франції: новий вигляд світу в якому важко добитись лідерства для Франції; хвиля іммігрантів, що не цікавилась французькою культурою.

Тому, для Франції було необхідним поширювати культурний вплив на міжнародній арені. Тоді єдиним інструментом зовнішньої політики змогла виступити культурна дипломатія. Франція намагалась віднайти аспект зовнішньої політики, що могла допомогти їй розширити сфери впливу та закріпитись в новому статусі на міжнародній арені. Основні цілі: поширювати

вплив в країни третього світу, закріпити свої позиції на міжнародній арені, посилити вплив на соціалістичні держави.

Культурну дипломатію важливо розглянути стратегічним інструментом дипломатії в 80-90-их, адже саме тоді Франція намагалась знову зарекомендувати себе лідером, для чого і використала інструмент поширення культури. Якщо відносити це до питання початку становлення європейської ідентичності, то вплив Франції з культурної точки зору почав зростати безпосередньо в колишніх колоніях(як приклад – Туніс, в якому активно проводилась французька освітня діяльність), але з іншого, після створення Європейського Союзу на саму Францію почала ще сильніше поширюватись Західна культурна, що зменшила впливовість французької для самих французів. Тут варто ще розглянути питання іммігрантів(особливо мусульман), велика кількість яких не дуже позитивно сприймає французьку культуру.

Поширення культурного обміну як інструменту зовнішньої політики було необхідним для Франції, що вже тоді, під “тиском” глобалізації та утворення нових правил світового лідерства, перебувала не у вигідному становищі для амбіцій французьких політиків. Тому, варто розглянути прояв франкофонії (в сучасному вимірі) в 20 столітті як розширення сфери впливу французької культури.

Франкофонія (МОФ) – організація, що об’єднує французькомовні народи (це більшість колишніх колоній на території Африки); веде активну зовнішню політику і дотримується курсу поширення мови, культури, освітніх проектів, а також демократичних норм та соціальних питань.

Говорячи про головні ознаки національної ідентичності, можемо виділити, що її сутність впливає на ведення політики, тому для французької влади було важливо піднімати питання самоідентифікації, що тільки покращить зовнішньополітичний курс з підтримкою громадян.

Зокрема, європейська ідентичність – продукт 20 століття. До цього існували лише національні держави (на відміну від імперій, що колись також утворювали об’єднання під одним правлінням, які не створили аналогічної

ідентичності). Якщо звертатись до передісторії питання ідентичності, варто згадати період після Першої світової війни, після якої світ переживав “весну народів”, що також вплинуло на створення нових кордонів та держав.

Вигляд набуття єдиної ідентичності почався після створення Шенгенських угод (введення єдиної валюти – євро). Тобто, зараз можна спостерігати єдину ідею провідних європейських держав – космополітизм. Тим більше, глобалізація впливає на національну ідентичність в Європі з кожним роком все сильніше, що просто стирає межі ідентичності.

Таким чином, ми спостерігаємо конфлікт ідентичності, особливо у Франції. Дивлячись на відкриті кордони, які лише зустрічають іммігрантів, що призводить до нових конфліктів всередині держави (особливо це стосується релігії).

Вплив на (вже кризову ідентичність) утворився з припливом іммігрантів, що займали робочі місця, отримували громадянство, створювали міжнаціональні конфлікти. На цьому етапі, у Франції з’являються проблематичні стосунки з мусульманським населенням, що постає загрозою для формування іміджу безпечної держави. Таким чином, національна ідентичність стала пріоритетом політичного курсу. Ідеологічні блоки вбачали різне вирішення цієї проблеми, або ігнорували її. Але чи є різниця, наприклад, між лівим патріотизмом та правим націоналізмом в розумінні французів, коли вони обирають верхівку влади?

Можна сказати, що все політичне коло розуміє проблему національної ідентичності сьогодні, але шляхи вирішення кардинально відрізняються, що повноцінно може вплинути на зовнішню політику (вибір союзників, співробітництво, тощо).

Для того, щоб зрозуміти сутність проблеми ідентичності, на думку авторки, доречно виділити такі фактори впливу на національну ідентичність Франції зараз:

1. **Імміграція** – злиття різних культур та релігій впливають на національні настрої населення. Таким чином, є тенденція до введення нових законів

(законопроект щодо посилення спостереження за мусульманським населенням в 2020 році; в 2004 році закон, що забороняє демонстрацію релігійних символів або одягу; в 2010 році заборона закривати обличчя в громадських місцях; з 2018 діє закон: “контроль імміграції, успішної інтеграції, а також питання біженців”; в 2020 році виходить закон про захист світських принципів”).

2. **Культурне зіткнення** – в цьому контексті ми можемо виявити вплив Європейського Союзу на введення нових норм та правил для комфортного співіснування, зближення країн(безвізовий режим для країн-учасниць, що полегшує “зближенню” культур, націй, тощо);
3. **Глобалізація** – поширення впливу різних культур, що стирає особливе значення власної, наприклад, західна кіноіндустрія.

Ці фактори тісно перетинаються з початком становлення “європейської” ідентичності у Франції. Отже, можна сказати, що ці фактори є важливими елементами в політиці правого крила, що рекомендує свої варіанти вирішення. Тут ми можемо знайти зв'язок з запропонованим політичним курсом(приклад Національного фронту, кампанія 2017 року), що фокусувалась саме на вихід Франції з Європейського Союзу. Голос французів зараз визначається лише повноцінним описом дій щодо рішення питань пов'язаних з майбутньою ситуацією з іммігрантами у Франції.

1.2 Становлення «Нової Франції» у другій половині XX ст. першій половині XXI ст.

Розуміючи історичну складову 20 століття Франції, розповсюдження поняття національної ідентичності французів починає зароджуватись в 70х. Але, це складне поняття, ширше пов'язано більше жл психології та інтеграції іммігрантів у Франції. Через різницю поглядів на відродження національного духу та становлення Голлізму в 60х, коли асиміляція, була неприпустимою для Франції, що позиціонувала себе як нову незалежну та велику державу. Тоді, розуміння нестабільності фактору, що безпосередньо впливає на національну ідентичність

– економіка. Після приходу ФСП(Французької соціалістичної партії) в 70-х, почався новий вектор змін. Частішають судження про те, що колонізація і асиміляція зазнали краху, тому французи і алжирці не можуть проживати спільно. У 1972 р Жан-Марі Ле Пен створює партію "Національний фронт", яка своїм успіхом багато в чому була зобов'язана антиіммігрантська риториці, яка була присутня в її програмі з перших років існування. «З гаслом Національного фронту (НФ)" Франція - для французів ", який був висунутий в 1979 р, в 1991 р були згодні 32% населення. При цьому 92% іммігрантів заявляли, що відчують себе добре у Франції; вважали, що французи не расисти; 55 - вважали, що їхня батьківщина - країна походження їхніх батьків; 31 - вважали батьківщиною Францію; 58% - були згодні з тим, що Франція не може більше приймати нових мігрантів ».[33]

При тому, що для іммігрантів значення спільних інтересів з іншими іммігрантами створювали більш міцні союзи.

На початку 80х досі існувала сумна статистика дискримінації та расизму у Франції. Після всіх проявів расизму, почали засновуватись організації та асоціації, що повинні були боротись з расизмом. Як правило, жертвами дискримінації були вихідці з Африки, які проживають у Франції. Тепер визначення француза як "français de souche" втрачає свою актуальність, з 80х в нього починають додавати припущення про мультикультуралізм, що допомогло іммігрантам засновувати свої організації та будь-які прояви інтересів. Чи потрібно піднімати дискусію, що іммігранти на території Франції вважаються такими ж французами, оскільки так ще давно була побудована нація, але для французької ідентичності ця спроба виявилася згубною, так як "французького суспільства при мультикультурному підході пропонувалося відмовитися від однієї загальної культури на користь товариства з різноправними культурами, в результаті розділитися на частини, а тобто - знехтувати французьким переконаннями, що у французів спільна історія і їх об'єднує національне почуття "[10].

Досить важливо роль в цьому питанні відіграють ЗМІ та сатиричні видання, що вже досить довго існуються на території Франції. Журналісти та сатиристи продовжують підігрівати і так напруженні стосунки статтями та публікаціями карікатур, що стосуються темношкірих іммігрантів, а особливо арабських.. Тоді Франція починає відділяти :французів від неєвропейців” та починає роботу з іммігрантами. Сегрегація посилюється бажанням уникнути установ, наприклад шкіл, із занадто сильною концентрацією дітей іммігрантів. [11] Але це спричинило нову хвилю бунтів з боку іммігрантів.

Ще у 1985 році Луї Повель, редактор журналу “Фігаро”, поставив запитання: “Чи залишимося ми французами через тридцять років?” Французька нація може бути визначена через її історію, культур, через бажання жити разом на основі республіканських принципів свободи, рівності, братерства, доповнених принципами світськості, рівності чоловіків та жінок, національної солідарності. На сьогодні Франція залишається французькою, але французькість змінилась. Багато французів звинувачують у перевантаженні системи соціального забезпечення мусульман-мігрантів. Питання щодо національної ідентичності у Франції залишається актуальним. Сьогодні проводяться нескінченна кількість дискусій про те, що означає бути французом. У травні 2007 року, було створено міністерство імміграції, інтеграції, національної ідентичності та солідарного розвитку, завдяки якому були: боротьба проти незареєстрованої імміграції, організація легальної імміграції, стимулювання розвитку країн походження, інтеграція іммігрантів і посилення ідентичності французької нації.

У листопаді 2009 року, за підтримки міністра з питань імміграції, інтеграції, тощо, Еріка Бессона було створено спеціальний сайт, який пропонував долучитись до дискусії громадян та політиків про те, що означає для них на сьогодні бути французами та як би вони описали рівень внеску імміграції до національної ідентичності.

Базовими документами до дискусії стали “Парламентська доповідь про повагу символів Республіки” та доповідь “Знайомство із цінностями

Республіки”, підготовлені парламентом та радою з інтеграції. Основним імпульсом до дискусії був колоквіум 2009 року Франсуа Рашліна. Тоді він підтримав ідею французької ідентичності. Цього ж року інститут Монтеня видав книгу “Що означає бути французом?”, яка була збірником праць вчених на основі досліджень, що проводились Інститутом Монтеня ще у 2006 році.

Це було зроблено для того, щоб дискусія допомогла краще усвідомити внесок імміграції в національну ідентичність. Сайт був орієнтований на широку громадськість, на людей з різним рівнем освіти, уявленнями про життя, світоглядом. Але, важливий факт в тому, що серед них переважну кількість представляли іммігранти та французи іноземного походження. Це не дивно, у французькій спільноті саме їм доводиться частіше всього доводити, що означає бути французом. Дискусія набрала масштабних обертів, були залучені депутати Національних Зборів Франції та депутатів Європарламенту, членів громадських організацій та асоціацій, викладачів, учнів, загалом, всіх французів, яким не все одно питання французької ідентичності.

Як стверджує французький політичний діяч та філософ Бернар-Анрі Леві, головною проблемою виявилось те, що дебати були ініційовані не громадським суспільством, а державою. До того ж, Бернар побачив загрозу в тому, що піднімалось питання імміграції, а тому, це загрожує національній ідентичності, а значить – нації. Виявилось згодом, що до дискусії не долучились вчені, які досліджують проблематику французької ідентичності.

Жан-Марі Руар, журналіст та член французької академії зазначив: кожен француз має свою – добру чи погану, суперечливу, глибоко заховану в ньому ідею відносно того, що означає бути французом. Небезпечно нав'язувати йому готове уявлення про те, ким він є.

Але Саркозі ще у 2007 році повністю підтримав ідею Е. Бессона у своїй промові. Тоді він обіцяв у разі перемоги на виборах провести загальнонаціональну дискусію на тему: “Що означає для вас бути французом?”. У той день, коли стало відомо про перемогу, Саркозі заявив: “Я хочу повернути французам гордість за те, що вони французи”. На думку Саркозі, особливу роль

відіграє мова, що є цементацією нації, культури, образом думок, формою супротиву уніфікації світу.

Закон 1994 року(Так званий закон Тубона). Названий за прізвищем тодішнього міністра культури та франкомовності Жака Тубона, який вносив мовний законопроект до Національної асамблеї. Відповідно до Закону Тубона, французька мова є мовою освіти, праці, торгівлі та публічних послуг. Вона – привілейований засіб зв'язку між державами франкомовної спільноти. Цей закон регламентує статус французької мови в освіті(мова освіти, іспитів, тощо), в засобах масової інформації (публікації, огляди, повідомлення у Франції).

Якобізм забезпечує ідеологічну основу демократії, але в тому сенсі, що демократія визначається з точки зору загального виборчого права, як безперешкодне вираження політичних настроїв; але, як можна сказати, якобізм є несумісним з демократією- настільки, наскільки він протистоїть іншим формам політичного самовираження та переговорів, які також є частиною демократичного порядку, таких як: колективні переговори, партійна політика та місцеве самоврядування. П'єр Гремьон говорить про "кричущий і занепад" якобізму з середини 1960-х років у сенсі часткової втрати повноважень, якщо не легітимності, центрального уряду щодо провінцій та регіонів, а також зростання місцево-регіональних та етнокомуністичних настроїв". На думку Гремьона , старий центрипетальний і моністичний якобізм поступово був замінений на "приручений" якобізм, в якому є більш делікатна рівновага між Парижем і провінціями та населеними пунктами, в яких національна ідентичність доповнюється більш часто вираженою регіонально-локальною ідентичністю (Gremion, 1980: 330). Багато хороших республіканців вже не визначають національність у монолітному розумінні: вони більше не вважають проміжні групи антинаціональними, а тому нелегітимними: вони готові вважати "громадянське суспільство" таким, що має право на певний ступінь автономії стосовно держави.

Одним із ознак такого мислення є позиціонування культурної спільноти, а отже, "культурного громадянства" поряд із державою, а отже, і традиційним

політичним громадянством. Жил Вербунт пішов ще далі, розповідаючи про кілька співіснуючих "націй", що роблять різні речі, кожна зі своєю власною ідентичністю, культурою та критеріями визнання: релігійна нація, родинна нація, ідеологічна нація, економічна нація, а може бути, і держава, що базується на громадянських містах, і висловлюючи припущення, що особи, які належать до цих "націй", можуть бути по-справжньому французькими (Verbunt, 1988). Мало хто готовий прийняти таке розповсюдження ідеї громадянства. Тим не менш, поступово, особи, що розташовані в ідеологічному відношенні між комуністами та ортодоксальними голлістами, визнали, що якобінський погляд на демократію як на безперешкодний переклад "загальної волі" централізованою національною державою був занадто однобічним, і що самоврядування може бути краще досягнуто на територіальних рівнях. І саме це визнання надихнуло соціалістів на продовження реформ децентралізації між 1981 і 1983-х. Проте, незважаючи на ці реформи, і незважаючи на очевидне зростання місцевих повноважень щодо збору доходів, національна свідомість ще не була замінена місцевою свідомістю; а також національне (політичне) громадянство не було ефективно «доповнене» місцевим громадянством.

На даний момент важко передбачити, як триватимуть дебати щодо національної ідентичності у Франції. Найближчим часом пошуки способів захисту цієї ідентичності будуть ускладнені занадто догматичною прихильністю ідеї нації-держави, а точніше, ідеєю про те, що нація багато в чому визначається, якщо не створюється державою.

Така ідея, яка передбачає повну відповідність законного громадянства та національності, повинна створювати дискомфорт для тих якобінців, які задумуються над еволюцією Європейського співтовариства. Бо якщо якобізм має чинність за межами Франції (як заявляли революціонери), то він повинен застосовуватися до Європи після 1992 року: якщо держава створює націю, то наддержавна може призвести до створення європейського громадянства, тому, як наслідок, створення "супренації", що перевершує французів.

В пошуках балансу Франції починаючи з правління Шарля де Голля, рhф]уf відводила собі роль “мосту” між Заходом та Сходом між комуністичним та капіталістичним блоками. Франція, з розпадом біполярної системи, повинна була сформувати власну стратегію зовнішньої політики, стати рушійною силою європейських інтеграційних процесів, Досягти реалізації власних національних інтересів та зберегти державний суверенітет.

В постбіполярний період Франція була однією з провідних європейських держав. Звичайно, важливим фактором у проведенні зовнішньої політики залежало від позицій різних президентів.

Франсуа Міттеран, за період другого терміну перебуття на посаді з 1988 до 1995 року, доклав чимало зусиль для пришвидшення політичної інтеграції європейських країн. Він був ініціатором утворення Європейського союзу, сприяв підписанню Єдиного Європейського Акту у 1986 році. Напевно, важливо зараз відмітити відношення французів до своєї історії і головних запитань журналістів “Що для вас означає бути французом? У демократичному суспільстві можна припустити, що всі минулі чи майбутні рішення узгоджуються з національним настроєм, оскільки вони повинні бути легітимізовані по відношенню до населення.

Наприкінці 2009 року президент Н. Саркозі зазначив: “Європейці привітні й толерантні; це у їх природі та в їх культурі. Але вони не хочуть, щоб хтось змінював їх стиль життя і мислення, їх суспільні стосунки. І почуття втрати ідентичності може принести глибокі страждання. Глобалізація сприяє загостренню цього почуття”.

Починаючи з 1990-х років багато написано про «кризу національної держави» та паралельні процеси європезації та регіоналізації. Перший тягне за собою створення наднаціональних інститутів та легітимізацію цих інституцій через здоровий глузд європейськості серед громадян ЄС. Останнє визначається зсувом компетенцій, які традиційно мають держава, та розширенням можливостей регіональних акторів на європейській арені. Ці події розпалили жорстоке розслідування ролі, яку відіграє соціальна ідентичність у придушенні

почуття лояльності до різних територіальних рівнів та відповідних почуттів довіри та підтримки, пов'язаних з їхніми інститутами. Зв'язок між регіональною та європейською ідентичністю виявився більш заплутаним, а емпіричні висновки суперечливі. Проблема багатогранна. Як зазначає Брутер дисципліна часто пов'язує ототожнення з Європою, в культурному сенсі, з підтримкою європейських інституцій, у політичному розумінні. У той же час суть регіональної ідентичності важко визначити, оскільки значення регіону може набувати будь-якої кількості конотацій на індивідуальному рівні, як культурних, так і політичних. Враховуючи відносно централізовану політичну систему Франції та загальноприйняте уявлення, що французькі регіони є більш адміністративними, а не культурними чи історичними одиницями. Однак, у Франції є достатньо доказів регіональної ідентифікації на індивідуальному рівні. Крім того, французький випадок дає нову можливість перевірити гіпотези про регіоналізм, розроблені насамперед у контексті Іспанії, Великобританії та Бельгії, і тим самим розширює узагальненість попередніх досліджень. Аналіз цієї теми важливий тим, що:

По-перше, ЄС широко критикували за те, що він страждає від демократичного дефіциту, який характеризується реакцією громадськості проти необраних бюрократів Брюсселя, які приймають ключові рішення, що впливають на країни-члени (Зосередженість ЄС на сприянні регіональній участі у прийнятті рішень може потенційно протидіяти цим настроям серед регіоналів та посилити підтримку ЄС. По-друге, збільшення структурних можливостей регіону бути важливим актором посилює регіоналістичні рухи в сучасній Європі. У міру того, як зміцнення регіонів відбувається разом зі зміцненням лояльності окремих людей з національного на регіональний рівень, це може мати серйозні наслідки для економічної та культурної узгодженості національної держави. У дослідженні національної та європейської ідентичності у Франції Гвіно показує, що національну ідентичність справді можна розділити на чітко культурні та політичні типи. Культурний тип поєднує людей, які ототожнюють себе з французьким походженням, французькою мовою та католицизмом, разом з

необхідністю народження у Франції, щоб вважатись справді французькою. Політичний тип пов'язаний із підтримкою демократії та французьких політичних інститутів, а також з повагою до французьких законів. Політичний тип є більш поширеним у Франції, хоча незначна, але значна частина французьких респондентів відповідає культурному типу. Якщо загалом вимірювати національну ідентичність, спираючись на питання про інтенсивність почуття французької мови та гордості за те, що вона є французькою, то між національною та європейською ідентичністю існує слабкий та позитивний взаємозв'язок. Однак після того, як Гвіно розбере культурний від політичного типу національної ідентичності, з'являється більш нюансована картина. Політична ідентичність позитивно корелює з європейською ідентичністю, тоді як культурна ідентичність негативно корелює. Її дослідження демонструє важливість збереження двох типів ідентичності в емпіричному аналізі.

Чи можна формувати європейську ідентичність за тими самими зразками, що й національна ідентичність? Національна ідентичність - це відображення тривалих суспільних процесів та конфліктів, а можливість європейської ідентичності демонструвати такий самий ступінь культурної згуртованості, що й національні ідентичності на сьогодні малоймовірний. Як результат, багато вчених сприймають європейську ідентичність як політичну, засновану на певній мірі однорідності в політичній культурі (тобто, прихильність ліберальної демократії).

Однак Брутер стверджує, що європейська ідентичність, як і національна ідентичність, набуває як культурного, так і політичного виміру. Він стверджує, що у випадку національної ідентичності важко розрізнити між цими двома компонентами, оскільки домінуючі «держава» та «нація» відмінність накладаються. Це не стосується європейської ідентичності. Європейська культурна ідентичність передбачає посилення на континент або цивілізацію Європи, тоді як європейська політична ідентичність передбачає посилення на ЄС. Оскільки ЄС є відносно недавнім винаходом, культурні та політичні компоненти європейської ідентичності певною мірою перетинаються, але досі не

відповідають їм. Брутер (2004) вважає, що багато людей дотримуються переважно політичного погляду на європейську ідентичність, що характеризується безкордонністю, циркуляцією громадян, новою політикою та процвітанням. Однак для культурних ідентифікаторів Європа створює образи миру, згасання історичного поділу та співпраці між подібними народами та культурами.

РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ІМІДЖ ДЕРЖАВИ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

2.1 Національна vs європейська ідентичність як іміджева складова держави на міжнародній арені

Вплив ідентичності на міжнародний імідж можемо провести через призму становлення Франції в Європі та питання її стабільності в державі. Через те, що французи завжди плекали надії на величність своєї держави, розуміння того, що для неї важливо виступати в рядах основних гарантів у світі. Домінуюча роль США, що не подобалась ще при владі Шарля де Голля, дозволяє французам спробувати вистроїти свій імідж на міжнародній арені.

Весь світовий бізнес в поєднанні з новим французьким устроєм дозволяє Франції спробувати конкурувати зі своїми цінності, що підкреслюють їх національну ідентичність у світі, що глобалізується. Франція також дуже активна в міжнародних організаціях, відповідальних за регулювання міжнародної безпеки. Внески до міжнародних організацій, крім європейських, складають мільйони євро. Присутність Франції в міжнародних організаціях, і зокрема в якості постійного члена Ради Безпеки ООН, є одним з важливих векторів французького впливу в світі. Це допомагає сприймати Францію, як сильну державу, що не втрачає свій вплив навіть в 21 столітті. Дійсно, організації системи Організації Об'єднаних Націй, а також Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) здійснюють дії з регулювання глобалізації і вносять свій внесок в міжнародну безпеку за допомогою операцій з підтримання миру (ОМР). У 2005 році Франція брала участь в десяти з вісімнадцяти ОПМ, розгорнутих по всьому світу, в Західній Сахарі, Гаїті, Демократичній Республіці Конго, Лівані, Ефіопії та Еритреї, Косово, Ліберія, Кот-д'Івуар, Грузія (МООНСГ) і Палестина. Чи можливо

«Культурне і наукове охоплення» спрямоване на співпрацю і культурні заходи з розвиненими країнами. Це повинно забезпечувати просування французької мови

та культури, виділення аудіовізуальних ресурсів і дій в інтересах наукових, технічних і університетських обмінів. Дії на користь франкофонії включають кілька учасників (культурні установи, французькі альянси, французька асоціація артистичних дій, асоціація поширення французької думки) і охоплюють безліч форм: присудження стипендій, запрошення експертів, а головне - просування французької мови. [34] Дії Міністерства закордонних справ на користь франкофонії в основному засновані на 69 культурних центрах та інститутах і французьких альянсах. Основними завданнями цих закладів є навчання французької мови і надання інформації про Францію та її культуру. Вони також прагнуть поширювати французьке культурну творчість через організацію культурно-мистецьких заходів та просувати французьку вищу освіту, а також надання допомоги студентам, які бажають навчатися у Франції. Операції з просування французької мови та культури заплановані в «Багаторічному плані», мета якого полягає в тому, щоб зміцнити місце французької мови в навчальних закладах європейців шляхом організації навчання французької мови для європейців. Також беруть участь в професіоналізації мовних курсів в культурних установах, в створенні аудіовізуальних та мультимедійних засобів для вивчення французької мови, в просуванні франкофонії серед молоді, таких як «Французька рідна мова» в підтримку програми «Allons en France» і Міжнародної федерації вчителів французької мови.[34] Що ж, завдяки цим фактам, ми можемо ясніше зрозуміти, чому національна ідентичність впливає на імідж держави, особливо для Франції. Імідж держави визначається її минулим та особливими та теперішнім буттям життя громадян держави. Це допомагає державам без сумнівів заключати домовленості та союзи, що гарантує покращення життя або безпеку обом країнам. Франція, що в 21 столітті вже зафіксувалась, як потенційний гарант союзу. Для французів просування власних інтересів в Європу затверджує можливості зацікавленості держави, а значить більше – освітніх проектів, культурних заходів, що знову можуть продемонструвати Францію, як незалежного, самобутнього гравця. Якщо Саркозі піднімав питання національної, французької ідентичності, та спробував відповідати на питання “-

що означає бути французом?”, то Еммануель Макрон визначає: «Ми повинні бути повністю французькими і розвивати ще одне почуття приналежності» [38]

Якщо брати до уваги європейську національну ідентичність, ми враховуємо, що зараз це сильний демократичний механізм, що існує на фоні забуття конфліктів минулого, що можуть врегулюватись через мирний процес. Враховуючи те, що Франція є безпосереднім учасником Європейського союзу з самого початку його створення, ми розуміємо, що в 21 столітті, дії французів сприймаються через призму її ролі в Європейському союзі.

Франція ще з історичного минулого змагається з Німеччиною. На сучасному етапі французи намагаються відігравати провідну роль на міжнародній арені. Це враховується в питаннях: її здатності до втручання в міжнародні справи, позиції з питань багатосторонності. Імідж Франції побудований на історичному минулому з деякими сусідами, як приклад, німців. Але це не заважає представляти спільні інтереси на з багатьох питань з боку Європейського союзу. Цікаві результати опитування:

Опитування було проведено в Іспанії. «Чи є сьогодні Франція в культурному відношенні однієї з провідних світових держав?» Позитивна відповідь в 1999 р (52%) значно збільшився в 2008 р (64%). В цілому, французькі товари і послуги мали хороший імідж в 1999 році (65%), який ще більше поліпшився в 2008 році (73%). [37]^[11]_[SEP] Не дивлячись на те, що інтеграція європейських цінностей базується на безпосередній безпеці всіх учасників союзу, що робить поняття ідентичності більш європейського характеру в сучасних умовах існування держав. Імідж країн Європейського союзу базується на впливовості в політичних, міжнародних справах. Таким чином, Франція з приходом до влади Е.Макрона поміняла вектор(що був запланований ще з часів Саркозі)політики ідентичності на європейську. Європейська ідентичність захищає громадян союзу від зовнішніх маркерів дестабілізації ситуації, що може змінити баланс в державному апараті. [34] Провідні країни Європейського Союзу роблять заяви або вирішують питання міжнародного характеру через облік єдиного механізму, що займає однакову позицію в законах та діях. Але

насправді, національний імідж країни перевищує здатність дивитись тільки на європейський фактор. Таким чином, не дивлячись проєвропейську політику Макрона та спроби самоствердження через “європейський щит” ми розуміємо, що на даному етапі ми висвітлюємо країни європейської ідентичності тільки ті, що мають більший вплив та вважаються провідними державами Європи. Дивлячись на статистику [30] можна спостерігати за динамікою усвідомлення власної приналежності до національної або європейської ідентичності. Звертаючи увагу на французів, ми можемо окреслити статистику опитувань в 2009 році 3 із 5 французів вважали себе одночасно європейцями та французами. Але тут треба згадати настрої Національного Фронту, що завжди почувають доволі радикальні настрої. Через вільні кордони, національна ідентичність втрачається швидше, тому постає питання “двійної” (навчання в іншій країні, життя в великих містах, усвідомлення та задоволення власним положенням) ідентичності. Через ці фактори, іноземці сприймають деякі народи Європи саме європейцями, а не (як приклад) французами.^[11] Через різноматність культур, рас та релігійних чинників, ми вбачаємо Європу тільки через центральні визначенні держави, що завжди присутні на міжнародній арені в якості гарантів європейського механізму. Тоді, на світовій арені постає Європа – як демократичний апарат, що включає в себе держави з провідними показниками в Європі. Сюди включається Франція, але при цьому, згадуючи країни Європи, мало хто згадає Молдову або Румунію. Це також є ключовою проблематикою європейського іміджу.

Тому, національна ідентичність та її вплив на міжнародний імідж – це незалежний показник власної самоідентифікації в образі представництва держави на міжнародній арені. Європейська ідентичність – єдиний механізм, що включає в себе мультикультурне представництво з єдиними законами та обов’язками в Європі.

Таким чином, позиція Європейського Союзу є вагомішою за поодинокі представництва країни Європи. Це впливає через можливість постійних

гарантів впливати на європейський устрій та забезпеченням всіх умов проживання в Європі, а також постійною присутністю на міжнародних самітах.

2.2 Сприйняття іміджевої складової Франції на міжнародній арені в контексті її ідентичності.

Французький інститут міжнародних відносин вважає, що «Франція отримала вигоду від поділу світу на дві частини під час холодної війни. Поділ дозволило країнам Сходу зберегти улюблений і престижний імідж Франції..

Однак імідж, доволі сильно, впливає на поведінку керівників бізнесу і споживачів. Він відіграє велику роль при покупці товарів: дослідження, проведене Центром спостереження Паризької торгової палати, показує, що французи постійно стикаються з труднощами в цій області. Загалом кажучи, за всіма критеріями, які перевіряються, Франція систематично відстає від Німеччини, а часто і від Італії. Посередній імідж на певному рівні негативно позначається на інвестиціях у Франції. Привабливість території для іноземних інвесторів, міжнародних спонсорів, подорожей і перебування у Франції, будь то для туризму чи бізнесу, частково залежить від іміджу. “Коли іноземці бачать французьку компанію, вони бачать її наскрізь.” [37] Так стан справ, наприклад, в Бразилії, де французькі компанії широко представлені має дуже хороший імідж, на відміну від Індії, де французькі компанії дуже мало представлені, тому поняття держави дуже розмите.

Сучасна реорганізація направлена на те, щоб зробити дії більш узгодженими. Ця мережа включає, з одного боку, Службу співробітництва та культурно- мистецьких заходів (SCAC), очолювану радником з культури під керівництвом посла, і, з іншого боку, 151 культурний інститут і центр, що підкоряються безпосередньо посольствами. І 449 французьких школи і середні школи приймають 250 000 студентів, з яких тільки 95 000 - французи. Крім того, Alliance Française, організація приватного права, заснована в 1883 році і перетворена в фонд в 2008 році, включає +1071 асоціацію, розташовану

в 133 країнах, які щорічно навчають 450 000 студентів. Це найбільша подібна культурна мережу в світі.[37]

На сучасному етапі розвитку Франції, як європейської держави, імідж країни більш піддався сприйняттю європейському, ніж національному. На сьогоднішній день, ми вбачаємо у Франції, як дійсно толерантну, прагнучу до мультикультурності, демократичну державу. Крім того, країна доволі економічно розвинена.

Одночасно на французькій імідж впливає позитивно її культура в більшості її багатоманітності – філософія, живопис, поезія, архітектура та інше. Саме ці іміджеві складові дають можливість Франції шраи одну з основних “скрипок” Європейського союзу. До того ж, вже багато років постійний приплив у Францію іноземців з арабських держав – Північної Африки, а також Центральної, а ще те, що більшість з них дійсно не готові працювати та створюють бандитські угруповання. Починаючи з приходу до влади Міттерана, більшість країн світу, що приховувала та приховує ці факти, привела до того, що поки на міжнародній арені починають розглядати Францію як “ колоса на глиняних ногах”. Проблема в тому, що зараз на території Франції почались публічні виступи воєнних, що стверджують, що країна на порозі громадянської війни, що буде нести міжконфесійний характер, дивлячись на притік іммігрантів, можливо, що буде і міжрасовий. Якщо розглядати імідж Франції в умовах їх становлення національної ідентичності в 21 столітті. Ми розуміємо, що Європейська держава вже склала свій імідж більше, як одна з країн-гарантів Європейської системи, з сильними прогалинами у внутрішніх справах французів.

Сучасний стан національної ідентичності Франції залишається в кризовій ситуації, що провокує нові дискусії щодо існування національної ідентичності в країні. Вплив Франції на міжнародній арені залишається ілюзією наддержави. Західний вплив стає все більш вагомим, що витіснив французьку присутність. Франція досі поширює культуру, намагається протистояти зовнішньому впливу (закон про мову, французька – обов’язкова в усіх засобах комерційної та службової сфери; правила щодо прокату кіно: реформа хронології ЗМІ). Це

демонструє доволі франкоцентричний підхід політики. Як країна, що демонструє амбіції щодо міжнародного лідерства, Франція намагається вести активну діяльність на міжнародній арені. Як приклад, активна участь у створенні Нормандського формату для вирішення проблем на Сході України, окремо від ЄС встановити контакт з опозицією Талібану, критика союзу США-Британії-Австралії («It's just not done between allies.» – French Foreign Minister Jean-Yves Le Drian).

Звичайно, це демонструє, що Франція намагається тримати позицію наддержави, але вдається їй це доволі не ефективно. Франція – економічно розвинута держава, яка втримує культурний вплив. Не дивлячись на те, що Франція досі намагається поширювати свій головний інструмент культури на постколоніальні держави – французьку мову, то тримати профранцузьку лінію в Європі, Азії та Латинській Америці їй доволі складно.

Щоб скорегувати правильний погляд на сучасну проблему, необхідно знову звернутись до факторів, що впливають на французьку ідентичність. Починаючи з **імміграції**, авторка виділяє необхідність відзначити вплив мусульман на настрої французів. Оскільки, проблема національної ідентичності Франції вже давно відбивається на веденні державою внутрішніх справ, початок “ісламофобії” в країні створює нові задачі для керівництва. Даний аспект ґрунтується на проблемах, які характерні для французького суспільства: вплив іммігрантів та чинник расизму.

Дивлячись на питання з міграцією, отримуємо проблему з терористичними актами на території Франції. Таким чином, через слабкі закони та нерегульований потік іноземців, спостерігаємо статистику щодо високого рівня тероризму в країні, що не готова до такої нової форми життя. Тільки 03.06.2021 року (станом на 19.10.2021 рік), національні збори Франції голосували за законопроект щодо посилення боротьби з тероризмом. Це говорить про високий показник неспроможності влади регулювати безпечне середовище для мирного населення, через високий потік мусульманського населення. Присутність Франції в антитерористичних місіях на міжнародному рівні збільшує можливості

встановити лідерські позиції в боротьбі з тероризмом (фінансування ІТ-технологій для відстеження терористів в мережі Інтернет), антитерористична операція “Бархан” в 2013 році в Малі, Чад, Мавританії, та ін. (З періоду 2013 по 2012 рік на території Франції було виявлено близько 100 терористичних актів, один з яких – в 2015 році, в якому загинуло 130 людей(більшість з них були проведені ісламськими групами).

В обговоренні питання “що означає бути французом?” постає тема расизму в країні, що підкреслює проблематику національної ідентичності. Расизм – проблема, загалом, не тільки Франції. Расизм – не тільки ставить під сумнів сучасні та безпечні настрої громадян держав, а ускладнює проведення публічної дипломатії. Таким чином, ускладнюються обміни студентів з іншим кольором шкіри, зменшення привабливості країни для населення іншої раси. Французька нація не збирає статистику щодо расизму, або жителів іншої раси на території держави. Це може виглядати як рівне відношення до всіх громадян, але насправді – ігнорування цієї проблеми.

Культурне зіткнення – думаю, що важливо підкреслити сучасну боротьбу Франції за власну ідентичність в складі Європейського Союзу. Звернувшись до статистики Pew Research Center (опитування було проведено в 2020 році; стаття опублікована 05.05.2021, станом на 20.10.2021) щодо особливих цінностей національної ідентичності держави в складі союзу. Отже, головні ідейні цінності, що демонструють власну ідентичність – мова (9 із 10 французів вважає основним чинником збереження ідентичності), менш важливим чинником демонструються культурні традиції (7 із 10), християнство в питанні національної ідентичності постає важливим чинником тільки для 14% французів.

Роль Європейського Союзу в ідеї ідентичності Франції дає відчуття стабільності, а також об’єднання народів. Франція займає ключову позицію в зовнішній політиці, а також присутня в самітах де виступає гарантом. Для Франції ЄС є стримуючим фактором її потенціалу, а також її франкоцентрична зовнішня політика, що ніяк не впливає на ідейні настрої всередині держави. Європейський союз послаблює окрему політику держав задля спільного

безпечного співіснування. Через те, що Франція намагається добитись лідерства, але її роль ще доволі слабка, то варто перейти до наступного фактору, що впливає на сучасну ідентичність.

Безперечну роль впливу на національну ідентичність(не тільки Франції) відіграє глобалізація, особливий її вплив на міжнародні відносини, що стає все більш помітним. Освітні проекти, культура, міжнародні обміни, створення організацій – рух глобалізації, що тільки посилює свої позиції. Для Франції глобалізація зіграла ключову роль в зовнішній політиці – поширення власної культури, що залишається для народів взірцем особливої історичної спадщини. Глобалізація утворила нові критерії ідентичності загалом в Європі, статистика (Pew Research Center за 2020 рік, станом на 20.10.2021) демонструє, що на думку європейців єдине політичне поле(європейський союз)виглядає привабливіше та безпечніше сьогодні, тому єдина європейська ідентичність тільки об'єднає народи та відкриває ще більше кордонів.

Зовнішня політика сьогодні – прагнення Франції поширювати власну культуру та отримати лідерські позиції на міжнародній арені. Унеможлиблює це бажання безпосередньо внутрішній конфлікт, що видає Францію за слабку країну. Зовнішня політика, що тримає курс на лідерство не демонструє самостійності Франції поза європейським союзом, до того ж її франкоцентричність в зовнішній політиці(не спрямована на подолання внутрішніх суперечок в державі) робить її нестабільною. Французька ідея зовнішньої політики яскраво виділяється в ідеї франкофонії (МОФ), з 2018 року(станом на 2021) ідея впливає в підтримку демократії, гендерної рівності, захисту жінок, розвиток технологій, тощо. Це демонструє Францію з боку посилення захисту ідейних рухів, а не тільки власної мови. Франція залишається головним спонсором організації, що демонструє значимість організації в зовнішній політиці держави. Франкофонія демонструє необхідні цінності до яких закликає Європейський Союз.

В 2021 році МОФ оголосила тему року – “французькомовні жінки”, до того ж, був створений додаток, щоб об'єднати весь “франкомовний” світ. (Наступний

саміт мав пройти 13.10.2021 в Тунісі, але його відклали). Франція демонструє прихильність до ліберальних рухів та відкритість до вирішення гострих соціальних проблем. На саміті G7 в жовтні буде представляти інтереси Франції - Франк Рістер (французький політик-делегат з питань зовнішньої торгівлі). Держава анонсувала основні питання, що необхідно розглянути в Лондоні, окрім зовнішньої торгівлі: клімат, свобода жінок, протидія примусовій праці. Курс підтримки європейських цінностей демонструє Францію гарантом безпеки, а також сучасною державою, що готує інноваційні підходи задля вирішення наявних проблем. Не дивлячись на позитивні риси, вона залишається доволі слабким гравцем. Проблеми, що постають серед французів зменшують довіру до влади, що дає можливість прорватись в лідери Національному фронту, а також сприяє поширенню ультраправих настроїв, що загалом можуть змінити позицію на міжнародній арені (заяви Марін Ле Пен в 2017 році щодо виходу Франції з ЄС). Популярність Еріка Земмура зараз набирають обертів. Не дивлячись на те, що він народився в сім'ї мігрантів з Алжиру, він демонструє досить жорстку політику щодо іммігрантів. Очевидно, що французів турбує ця проблема, тому його стрімка популярність має пояснення. В той час, коли Францією рухають європейські цінності, Земмур постає расистом. Його основна ідея – залишитись в ЄС та надати французьким законам більшої сили, ніж європейському. Ця ідея більше подобається французам, ніж повний вихід з Європейського союзу (в кампанії 2022 року Марін Ле Пен відмовляється від цієї ідеї). Земмур виступає проти участі в НАТО, що називає “машиною обслуговування країн, що є союзниками США”, а також проводить паралель на зірваний контракт на побудову субмарин.

Ерік Земмур є неоднозначною персоною, його вислови щодо відновлення французької ідентичності завдяки скороченню іммігрантів, обмеженні європейських законів, а також пошук нових союзників (Росія), виглядають радикальними та не дуже імпонуючими для фіксованих настроїв французів. Еммануель Макрон ще залишається на першій позиції в опитуваннях, тому французи ще не готові позбавитись всіх проблем радикальними діями. Але

Земмур виглядає стійкішим в своїх поглядах, що є також дуже привабливим для виборців. Очевидно, що вибори 2022 року можуть змінити курс французької зовнішньої політики, а також відносини між державами на міжнародній арені.

РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ІДЕНТИЧНОСТІ ФРАНЦІЇ НА ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ

3.1 Місце держави в євро-атлантичній спільноті

Якщо використовувати вплив ідентичності в питанні зовнішньої політики, то ми можемо виділити напрямок “Soft Power” Франції, що впливає на держави через просування своєї культури, так і через фінансові та військові потенціали. Фінансові елементи м’якої сили Франції зараз превалюють більше після розпаду колоніальної системи. Але Франція не забуває поширювати свій вплив через: відкриття французьких шкіл в Європі, фінансування культурних проєктів, обмін студентами, що зможуть привернути увагу до Франції, а також інших заходів. Президент Макрон затвердив Францію як надійного європейського лідера, що ще більше посилює її великою дипломатичною мережею, що відображено в субіндексі залученості. Крім того, французька культура продовжує набувати привабливості, проявляючи себе в мистецтві, кіно, їжі, спорті і туризмі. [50] Франція є будинком для культурних ікон, включаючи Ейфелеву вежу та Лувр. Таким чином, не дивно, що Франція є найбільш відвідуваним місцем у світі. Руйнівна пожежа в соборі Паризької Богоматері в квітні викликала потік підтримки як французької, так і світової громадськості, продемонструвавши глобальний резонанс французької культури, історії та спадщини. Франція продовжує домінувати в субіндексах залученості завдяки своїй великій дипломатичній мережі. Він не має собі рівних по членству в багатосторонніх і міжнародних організаціях і має найбільшу кількість дипломатичних культурних місій через свою велику мережу Alliance Francaise.[38]

Завдяки можливості Франції віднайти межу взаємозв’язку культурної частини Франції та політичної, це допомогло задіяти її як сильного гравця. Е. Макрон, якого багато експертів називали «синтезатором» суперечливих установок, в своїх передвиборних публікаціях і промовах намагався поєднувати підтримку євро-атлантистського курсу з обіцянкою просувати «державний» статус країни,

особливо в стосунках з Китаєм, Росією, а також США. Однак, як він підкреслював, у все більш глобалізованому світі Франція з її скромною ресурсною базою зовнішньої політики могла робити це тільки в рамках ЄС. Він повинен перетворитися в новий «полюс сили» (при цьому спочатку йому потрібно «перебудуватися», щоб подолати нинішню низку різнопланових криз). Відзначаючи важливість НАТО для безпеки Заходу і збереження зв'язків Франції з США, що зробило його першим французьким президентом, що доповідає англійською мовою на міжнародних самітах.

Наразі, “м’яка сила” трошки послабила свою дипломатичну цінність у французів через висловлювання Е.Макрона по відношенню до мусульманських країн та їх віри.[38] Тобто, наразі, слова президента широко відрізняються від дій уряду щодо свободи ЗМІ та слова. Тепер мусульманські країни ігнорують товари французького виробництва та будь-які заяви лідера Франції. Це вплинуло на ведення м’якої політики, але поки показники економічного розвитку [50]залишаються стабільними.

Для початку, потрібно визначати критерії лідерства держави, що переважає інші країни на міжнародній арені. Франція – країна, що на даному етапі має стабільну економіку, а також є членом всіх важливих міжнародних організацій, а невід’ємним актором всіх важливих форумів та самітів. Е. Макрон проводить доволі лідерські позиції у всіх важливих переговорних процесах. Як приклад, переговори між Росією та Україною, а також Іраном та США. Спроби Макрона проявляти свою позицію та бути задіяним у всіх важливих процесах не тільки Європи, дозволяє робити висновок, що Франція намагається займати лідерські позиції. Франція – країна, що була однією з перших в світі, що використовувала ядерні технології в мирних цілях, а не тільки для забезпечення воєнної потуги, а також розробивши скоростні потяги після Японії. Франція була однією із засновників НАТО, а також Європейського союзу. Найбільшими клієнтами оборонної продукції Франції являються: ОАЕ (32%), Сінгапур (13%) та Греція (12%).

Туристичний потенціал Франції найкращий в Європі – 86,9 мільйонів туристів, якщо порівнювати з країнами Європи, то найближчим показником до Франції є Іспанія. [14]^[11] Але неможливо назвати Францію єдиним лідером Європи. Якщо брати до уваги діяльність Німеччини, то Ангела Меркель є невід’ємною частиною будь-якого засідання та процесу. Коли дві влади так тісно співпадають, питання завжди полягає в тому, хто очолює, а хто слідує? Гіперактивний Макрон, безумовно, хоче керувати Європою. Тим часом, оманлива Меркель постійно наголошує на пріоритетах Німеччини. На даному етапі, видно що у Франції та Німеччини відбувається систематичні розбіжності та суперництво. Е. Макрон сформував своє бачення Європи, що просуває на міжнародній арені та у Франції. Ідея Макрона здебільшого стикаються з його попередниками. [13] Це випливає з ідеї, що Франція має дедалі обмеженіші важелі впливу у світі, а тому її інтереси краще просувати на європейському рівні. Насправді французькі особи, що приймають рішення, скаржились менше на небажання європейських партнерів прийняти французьке бачення, аніж на відсутність зацікавленості у створенні нового політичного бачення взагалі. Французький міністр економіки Бруно Ле Мер стверджував, що якщо метою Європи було "лише бути торговим портом і єдиним ринком, я не зацікавлений". З французької точки зору, такі коментарі слід чути як заклик до інших європейських лідерів представити власну точку зору на роль Європи у 21 столітті. Французькі чиновники часто шкодують про відсутність чітко визначених альтернатив, оскільки, схоже, жодна інша країна не поділяє такого ж бажання переробляти політичний принцип існування Європи.[] Тому, на сучасному етапі розвитку Франції, країна ще не може похизуватись статусом європейського лідера. Не дивлячись на непогані показники в технологічних та культурних аспектах, Франція відстає в економічній сфері Німеччині. [51] В рейтингу найвпливовіших країн світу Франція займає 5 місце(якщо брати країни Європи, тоді друге після Німеччини) [52]. Темпи росту ВВП Франції займає 34 місце в Європі. В європейських країнах за загальним багатством Франція займає 3 місце, її тут також обігнала Німеччина [51]. Індекс людського розвитку за 2018 рік демонстрував, що Франція на 14

сходинці, коли Німеччина на 4[51]. По показникам можливості (включені до Індексу соціального прогресу) в 2014 року некомерційною організацією Social Progress Imperative поставили Францію на 15 сходинку, коли Німеччина займала 11. [4] В рейтингу культурного впливу утворена у партнерстві з BAV Group, підрозділом глобальної компанії з маркетингових комунікацій VMLY & R, та Школою Уортон Університету Пенсільванії Франція займає друге місце [51].

Таким чином, ми поки не можемо назвати Францію лідером Європи, не дивлячись на спроби Макрона займати лідерські позиції та брати участь у всіх важливих питаннях міжнародного масштабу.

3.2 Політика Франції по відношенню до колишніх колоніальних володінь

Більшість колоніальних володінь Франції фіксувались безпосередньо в Африці. Пряме втручання на території (від Магрибу до західних та центральних регіонів до півдня від Сахари)[49] відбулось в 60х, тоді ще прозвали 60-ті роком Африки. Але французьке втручання продовжувалось ще доволі довго. На території Франції ще залишались франкомовні держави, для Франції, це була основна ціль – зберегти лідерство та впливовість на цих територіях. Насамперед, зв'язки Франції зі своїми постколінальними володіннями ніс в собі загрозу післявоєнного устрою. Після виступу де Голля в 1940х, всі війни в Індокитаї та Алжирі проходили з ідеями французької політики.[51]Повертаючись до періоду закінчення колоніальної доби на території Африки французами, ми визначаємо новий період впливу Франції на ці території. Тоді французи проводили реформи освіти в Алжирі, що залучило більше школярів до навчання, тоді це був колосальний успіх для нової держави. Тоді Франція вирішити почати з навчальних програм освіти, а потім надавала допомогу більше в промисловості, сільському господарстві, та інших сферах. Також Франція допомогла в освітній діяльності вТунісі та надавала викладачів для освітньої діяльності. У більш практичному плані Франція надала уряду Тунісу експертів, які допоможуть у необхідних вдосконаленнях у галузі сільського господарства, риболовлі, радіо- та телевізійного мовлення.[51]Крім того, французькі університети приймали до

9000 туніських студентів, які готують ті самі ступені, що і французькі. Щодо фінансової сторони, після візиту прем'єр-міністра Франції М. П'єра Моруа до Тунісу уряди двох країн домовились створити інвестиційний банк у Тунісі, його капітал забезпечується рівними частками французькими, туніськими та іншими арабськими джерелами. Цей банк слугував інструментом сприяння розвитку промисловості Тунісу.[5]

Франція сподівалася розширити і зміцнити свою культурну та вплив. Якщо є тема, що пронизує колоніальну епоху Франції, то це спроба створити африканський характер, який дотримувався національної ідентичності, змішаної з французьким ідеалом, з моральними компромісами, необхідними для реалізації цього бачення, які стають більш прийнятними, приправляючи їх претензіями на соціальне життя. Двостороння допомога Франції завжди була спрямована в основному на її колишні колонії, на одному етапі досягаючи 85% офіційної допомоги з метою розвитку. Хоча Франція залишається великим донором, враховуючи збільшення напрямку допомоги через ЄС, а також МВФ. Проте, сама допомога як засіб скорочення впливу через нещодавньої фінансової кризи, можуть тільки підірвати міць Франції. Оскільки пряме правління давно пройшло, а присутність Франції в сфері безпеки в Африці скорочується, країна більше не зберігає того впливу, який вона колись мала. Однак з ослабленням французьких економічних зв'язків, Франції може мати потенційні наслідки для збереження довгострокового французького впливу. Незважаючи на ці побоювання, Франція прагне зберегти свою культурну спадщину, при цьому значна частина фінансування розвитку спрямовується на освіту, стипендії та установи культури. Різні міжурядові організації та конференції працювали під егідою "Агентства культурного співробітництва і техніки", прагнучи інституціоналізувати лінгвістичні, культурні та освітні зв'язки між Францією і франкомовною Африкою, і навіть спеціальний *Ministere de la francophonie* був створений в 1988. [52] Заохочення французької мови є пріоритетом не лише для створення умов, що сприяють позитивним економічним відносинам всередині франкомовних країн, але і для створення сприятливих умов для поширенню французької мови. Як

творець, Франція відіграє значну культурну роль і надає великого значення збереженню цієї спадщини в Африці, особливо в результаті конструювання ідентичності, заохочується франкомовними країнами. За загальним визнанням, французький вплив ослаб, будь-то вибір сторін, обставини або поступове усунення африканських лідерів. Проте, навіть якщо вони зменшаться, Франція збереже численні і важливі ставки в сфері безпеки, економічних, культурних та пов'язаних з ними політичних зв'язків між нею і Африкою. [52] Отже, можна стверджувати, що, навіть якщо Франція більше не користується своїм статусом і владою, після деколонізації встановилися неоколоніальні відносини. Французький вплив значно слабшає, тому вважається, що ця фаза може бути кінцевою.

ВИСНОВКИ

“Свобода, рівність, братерство ” – девіз, що демонструє всю сутність французької нації. Дослідженням поняття національної ідентичності займалися французи з особливим інтузіазмом. Дійсно, для французів це “чорна пляма” в їх історії. Багато соціологічних досліджень проводились не тільки серед корінних французів, а особливо через іммігрантів. Питання імміграції стоїть гостро вже не один рік на території Франції. Політики приймали чимало законів щодо іммігрантів. А все ж таки, не покидає соціологів питання, що для французів означає бути французом? Історія Франції унікальна, бажання нації бути незалежними та вільними проявлялось ще з часів існування Галлії.

Гегемонія Римської імперії стала імпульсом для бажання французів бути вільними. Французькі лідери завжди прагнули до всебічного визнання, можемо згадати Карла Великого, що активно вів зовнішню політику, в першу чергу, для господарювання в світі, а про своїх громадян думав в останню чергу. Так само, ми можемо згадати простих громадян під час сторічної війни, що безстрашно боролись за свою свободу. Жанна д’Арк, що поклала життя за свою державу, і навіть не отримала підтримки короля. Ці факти говорять, що національні інтереси французів кардинально відрізнялись від масштабних планів їх правитель. Вся зовнішня політика, що проводилась була сконцентрована для закріплення авторитету на міжнародній арені.^{40 44} Еволюція питання національної ідентичності проглядалась протягом всіх важливих подій Франції. Французька революція, що повністю змінила життя нації поклала початок славнозвісним принципам французів: “Свобода, рівність, братерство”. Ми можемо побачити, що для французької нації монархічний лад завжди був проблематичним. Буржуазія, що зростала, хотіла бути на високому політичному рівні.

Тому, стали яскраво проявлятись серед населення ідеї меритократії. На сьогодні, основна проблема французької ідентичності, на думку соціологів, це великий відсоток іммігрантів. Звичайно, з еволюцією трактування ідентичності

розглядаються нові фактори на це: економічний стан, зміна влади, переогляд історії, кількість іммігрантів. Нові цінності, що впевнено закріплює ЄС французькій нації вже впевнено закріплені в сучасній буденності. Вважається, що національна та європейська ідентичність – суміжні поняття. Існують різні моделі спостереження за будь-якою ієрархічною закономірністю відображення цих ідентичностей, а також взаємодії між ними. В принципі, «відмирання» національної ідентичності не є необхідною умовою побудови європейської ідентичності. Зростання масштабів Європейського Союзу у сфері економіки, політики та культури, які раніше були під єдиним контролем національної держави, впливає на цей погляд нації. Варто розуміти, що національна ідентичність спирається на загальну культуру, яка пов'язує людей, а європейська – на основі “конституційного патріотизму” та індивідуальних прав та свобод. Тобто, якщо колись для французів розуміння “братерства” було основною національною ідеєю, то ЄС ставить пріоритет на індивідуальності кожного громадянина. Звичайно, це яскравий приклад еволюції поняття національної ідентичності для французів, а для сучасного балансу – питання індивідуальності є актуальним. Але, із-за нав'язування ідей ЄС^{41 45} французи забувають своє історичне минуле. Хоча європейська ідентичність базується на принципах народного суверенітету та громадянських прав, вона все ще потребує спільної “культури”, щоб зв'язати людей на емоційному рівні. Це означає, що національна ідентичність держав може зникнути через деякий час, якщо не буде дій влади щодо поширення гордості за свою націю. Для багатьох цінності “рівності та братерства” свідчать про те, що французи є єдиною групою. На особистому рівні багато людей продовжують переглядати, що означає бути французом, особливо, з огляду на ріст ЄС та приплив іммігрантів. Враховуючи це, уряд забороняє державним органам збирати дані щодо особистої інформації, щоб уникнути етнічних та релігійних маркерів, що підкреслюють відмінності у Франції. Це ускладнює обговорення етнічного та релігійного складу французького суспільства. Дійсно, однорідність сучасної Франції стає суперечливою темою. Незважаючи на брак даних, розуміється, що французьке

суспільство стає все більш різноманітним за останні десятиліття. Наприклад, в даний час воно має одне з найбільших мусульманських груп населення Західної Європи. Мусульманські громади (в основному складаються з іммігрантів з Північної Африки) внесли свій внесок у кухню, літературу та мистецтво у Франції. Одні сприйняли вплив інших культур, а інші вважають, що іммігранти повинні асимілюватися до домінуючої французької культури. Тим не менш, члени французького суспільства, включаючи іммігрантів, продовжується переосмислення, що означає бути французом.

Французька національна ідентичність – це збагачена культурою, імміграційними процесами, конфліктами та революціями складова Франції. Ще за думками Ернеста Ренана, ми визначали, що французом міг стати кожен, хто міг би прийняти французькі цінності. Європейська ідентичність – це нове явище в поняттях ідентичності, що складає між собою мультикультурний механізм, що поглинає ідеї демократії та безпеки між всіма громадянами Європи. Європейський союз додає країнам почуття безпеки та захищеності, що зумовлює приємний перебіг усвідомлення європейської гордості. Країни Європи стали провідними гравцями на міжнародній арені, що показують приємні показники в економіці. Тому, для французів бути членом ЄС більше займає питання гордості.

З 1980 року питання французької національної ідентичності стоїть на порядку денному Франції. Її імміграційні процеси, глобалізація, зміни векторів політичних влади змінювали так само французів, а також їх погляд національної ідентичності. Хвиля кризи ідентичності, що досягнула висот в проблематиці іммігрантів та визначення “що означає бути французом”, повторювалась і в 21 столітті. Кожен з політичних французьких лідерів з 2000 року, намагались відтворити питання ідентичності в проблематиці імміграційних процесів. Французька ідентичність перетинається зараз з Європейською. Французька ідентичність доволі популяризована не тільки в країнах Європи, а в усьому світі. Здебільшого, ми бачили її постколоніальний вплив на території Африки, а також безпосереднім актором на міжнародній арені. Дивлячись на це, ми бачимо

тенденцію французів до спроби повернення могутності та впливовості на міжнародній арені. Насправді, дестабілізуючий фактор припливу іммігрантів заважає французам окреслювати себе без європейського фактору. Але національний фактор міжнародного іміджу Франції вбачає в країні самостійну державу, що здатна впанувати громадянські невдоволення, економічні потрясіння, а на сучасному етапі – боротьбу з пандемією. Французькі потрясіння через кризові прояви національної ідентичності допомогли владі підняти знову питання самоідентифікації на міжнародній арені. Європейська та національна ідентичність в країнах Європи змогли зберегти характер один одного. Для французів стало нормально ідентифікувати себе, як французів так і європейців. Більшість проблем національної ідентичності французів це перетин законів європейського союзу та прагнення Е. Макрона безпосередньо взяти вектор проєвропейського розвитку. Ця сучасна політика Макрона заважає зберегти (не тільки в культурній спадщині) поняття нації та ідентичності.

Отже, французька та європейські перетинаються в сферах європейського союзу. Зовнішньополітичний курс Франції – європейський. А тому, нові погляди Е.Макрона на Європа спрямовують на думку, що Макрон спробує далі займати лідерські позиції в Європі та намагатись поширювати французький вплив у світі. Проведення м'якої політики дає зрозуміти, що культуризація Франції є досі основним прибутком та незамінною візитною карточкою французів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. “Что такое нация?” Ренан Э. *Что такое нация?* // Ренан Э. *Собрание сочинений в 12-ти томах. Перевод с французского под редакцией В.Н. Михайловского. Т.6. Киев, 1902. С.87-101;*
2. « L'identité nationale » en France. Propos recueillis par Gérard Mauger. URL: <https://www.cairn.info/revue-savoir-agir-2007-2-page-79.htm>;
3. 2020: The year French soft power took a body blow. URL: <https://www.france24.com/en/france/20201231-2020-the-year-french-soft-power-took-a-body-blow>
4. <https://www.schengenvisa.info.com/travel-guide/top-10-most-visited-european-countries/>
5. FRANCE'S RELATIONS WITH HER FORMER COLONIES.
6. Бродель Ф. Грамматика цивилизаций / вступ. слово Д. П. Бака, предисл. М. Эмара; пер. с фр;
7. Бродель Ф. Что такое Франция? [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://krotov.info/libr_min/02_b/ro/del_01.htm (датаобращения: 27.01.2017);
8. Внешняя политика Франции при президенте Макроне: изменения в рамках преественности? URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vneshnyaya-politika-frantsii-pri-prezidente-makrone-izmeneniya-v-ramkah-preemstvennosti/viewer>
9. Гордон А. В. Историзм Жюль Мишле // Диалог со временем. 2020. Вып. 72. С. 49-63;
10. 10.Н.С. Петрашкова, асп. кафедры социологии международных отношений социологического факультета МГУ имени М.В. Ломоносова/ Трансформация общественного сознания во Франции в вопросе национальной идентичности
11. 11.Стрельцова Я.О. О проблеме национальной идентичности во Франции. М., 2006;

12.Французы в поисках самих себя.URL: [https://www.dw.com/ru/ французы-в-поисках-самих-себя/a-5069050](https://www.dw.com/ru/французы-в-поисках-самих-себя/a-5069050);

13.A Discussion of French Leadership in Europe. URL: <http://www.ewinextgen.com/europe/2014/6/23/a-discussion-of-french-leadership-in-europe>

14.AMELIORER L'IMAGE DE LA FRANCE/ Etude du Conseil économique, social et environnemental/ RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

15.An Address by Charles Crettien
AVIS ET RAPPORTS DU CONSEIL ÉCONOMIQUE, SOCIAL ET ENVIRONNEMENTAL/2010

16.Canada ranked one of world's 'most influential' countries in 2021.URL: <https://www.vancouverisawesome.com/amp/vancouver-news/canada-ranked-one-of-worlds-most-influential-counties-in-2021-3420309>

17.Citizenship and National Identity in France from the French Revolution to the Present Jean-François Berdah. To cite this version: Jean-François Berdah. Citizenship and National Identity in France from the French Revolution to the Present. Pisa University Press. Edizioni Plus, pp.374, 2006;

18.Deux mythes nationalistes bloquent notre réflexion sur l'identité française.Par Laurent Mucchielli, Sociologue, LAMES (CNRS & Aix- Marseille Université);

19.Europe as a Power: A French Vision for Europe in the World. URL: <https://www.boell.de/en/2021/01/08/europe-power-french-vision-europe-world>

20.Europe's futile search for Franco-German leadership. URL: <https://www.aspistrategist.org.au/europes-futile-search-for-franco-german-leadership/>

21.Financial and social rankings of sovereign states in Europe.URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/](https://en.wikipedia.org/wiki/Financial_and_social_rankings_of_sovereign_states_in_Europe#European_countries_by_total_wealth)

Financial_and_social_rankings_of_sovereign_states_in_Europe#European_countries_by_total_wealth

22.Forging a national identity for France after 1789: the role of landscape symbols
Author(s): Alan R.H. Baker/Source: Geography , Spring 2012, Vol. 97, No. 1 (Spring 2012), pp. 22-28;

23. Français et immigrés à l'épreuve de la crise (1973-1995)/Yvan Gastaut/ Dans Vingtième Siècle. Revue d'histoire 2004/4 (no 84), pages 107 à 118;
24. GLOBALIZATION AND FRENCH CULTURAL IDENTITY, *Philip H. Gordon* The Brookings Institution;
25. Gross domestic product (GDP) of Europe's largest economies 1980-2025* URL: <https://www.statista.com/statistics/959301/gdp-of-europes-biggest-economies/>
26. <https://www.usnews.com/news/best-countries/influence-rankings> 27. Huffpost / Sur l'"identité nationale", la position d'Emmanuel Macron sent le réchauffé / URL: https://www.huffingtonpost.fr/entry/sur-identite-nationale-la-position-demmanuel-macron-sent-le-rechauffe_fr_5fe45c3cc5b64e4421027194;
28. Identité nationale (de la France) /Publicationnaire/URL:<http://publicationnaire.huma-num.fr/notice/identite-nationale-de-la-france/>;
29. Identity Crises: France, Culture and the Idea of the Nation Author(s): Lawrence D. Kritzman/Source: SubStance , 1995, Vol. 24, No. 1/2, Issue 76/77: Special Issue: France's Identity Crises (1995), pp. 5-20;
30. Identity in Question: The Development of a Survey in France Author(s): Isabelle Ville, France Guérin-Pace and Godfrey I. Rogers Source: Population (English Edition, 2002-), Vol. 60, No. 3 (May - Jun., 2005), pp. 231-258;
31. Is Emmanuel Macron Europe's new Angela Merkel? URL: <https://www.dw.com/en/is-emmanuel-macron-europes-new-angela-merkel/a-42048739>
32. JOURNAL ARTICLE, L'identité française est-elle en crise? Marie-Claire Lavabre/French Politics and Society/ Vol. 14, No. 1 (Winter 1996), pp. 51-60;
33. Judy Asks: Is Macron Europe's New Foreign Policy Leader? URL: <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/80042>
34. L'État et la mise en valeur de l'image de la France/ Jérôme Chartier/Dans Revue internationale et stratégique 2006/3 (N°63), pages 149 à 154;
35. La crise identitaire française par Alain Duhamel// URL: https://www.liberation.fr/france/2015/05/13/la-crise-identitaire-francaise_1308861/;
36. La France est toujours le pays le plus attractif d'Europe pour les industriels étrangers

37.Ladepeche.fr/ entité républicaine: l'enjeu de 2012 pour les Radicaux/ URL: <https://www.ladepeche.fr/article/2011/04/17/1061434-identite-republicaine-l-enjeu-de-2012-pour-les-radicaux.html>;

38.Le Monde « Qu'est-ce qu'être français ? » : Emmanuel Macron engage le débat sur l'identité// URL: https://www.lemonde.fr/politique/article/2020/12/22/qu-est-ce-qu-etre-francais-emmanuel-macron-engage-le-debat-sur-l-identite_6064196_823448.html;

39.Lefigaro. De «l'identité nationale» au «privilege blanc», le grand écart d'Emmanuel Macron/ URL: <https://www.lefigaro.fr/politique/de-l-identite-nationale-au-privilege-blanc-le-grand-ecart-d-emmanuel-macron-20201222>;

40.Lepoint. Fr / L'identité de la France, nouvelle carte politique de François Hollande/ URL: https://www.lepoint.fr/politique/l-identite-de-la-france-nouvelle-carte-politique-de-francois-hollande-12-10-2015-1972873_20.php;

41.Lepoint.fr / Alain Finkielkraut : Qu'est-ce qu'être français ?/ URL: https://www.lepoint.fr/politique/alain-finkielkraut-qu-est-ce-qu-etre-francais-15-12-2011-1408666_20.php;

42.Lesinrocks/ Pourquoi la France est-elle obsédée par l'identité ?/ URL: <https://www.lesinrocks.com/actu/a-rencontre-de-france-obsedee-lidentite-55210-23-01-2017/>;

43.LEVEDOIR “ De Gaulle et «l'esprit de résistance». URL: <https://www.ledevoir.com/societe/le-devoir-de-philo-histoire/557733/de-gaulle-et-l-esprit-de-resistance>;

44.Lexpress.fr / EXCLUSIF. Identité, crise sanitaire, complotisme... Macron, l'entretien confession/ URL: https://www.lexpress.fr/actualite/politique/exclusif-identite-crise-sanitaire-complotisme-macron-l-entretien-confession_2141234.html;

45.National Identity and the Idea of European Unity Author(s): Anthony D. Smith;Source: International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-) , Jan., 1992, Vol. 68, No. 1 (Jan., 1992), pp. 55-76;

46.National Identity in Europe Today: What the People Feel and Think Author(s): Wil Arts and Loek Halman.Source: International Journal of Sociology , Winter,

2005/2006, Vol. 35, No. 4, Changing Identities of Europeans (Winter, 2005/2006), pp. 69-93;

47.Nouvelobs.com / Identité nationale : la responsabilité des médias dans le débat/
URL: <https://www.nouvelobs.com/rue89/rue89-nos-vies-connectees/20100121.RUE4533/identite-nationale-la-responsabilite-des-medias-dans-le-debat.html>;

48.One thing leads to another: European and National Identities in French school children Author(s): Katharine Throssell //Source: Politique européenne, 2010, No. 30, L'identité européenne, entre science politique et science fiction (2010), pp. 131-152;

49.Prospects for a European Identity Author(s): Montserrat Guibernau.Source: International Journal of Politics, Culture, and Society, March/June 2011, Vol. 24, No. 1/2, The End of the Nation-State (March/ June 2011), pp. 31-43;

50.SOFT POWER. URL: <https://softpower30.com/country/france/> 51.Svetlana V. Krylova Senior lecturer, Chair of translation theory and practice Russian New University/Основания национально-культурной идентичности: взгляды французских исследователей/

52.The Ongoing Relationship Between France and its Former African Colonies. URL: <https://www.e-ir.info/2011/06/11/the-ongoing-relationship-between-france-and-its-former-african-colonies/>

53.The Top 10 Most Visited Countries in Europe. URL: <https://www.schengenvisainfo.com/travel-guide/top-10-most-visited-european-countries/>

54.Three Faces of Identity/Author(s): Timothy J. Owens, Dawn T. Robinson and Lynn Smith-Lovin Source: Annual Review of Sociology, 2010, Vol. 36 (2010), pp. 477-499;

55. URL: http://bdc.aege.fr/public/Ameliorer_l_image_de_la_France.pdf

56. URL: <https://www.capital.fr/entreprises-marches/la-france-est-toujours-le-pays-le-plus-attractif-deurope-pour-les-industriels-etrangers-1359316>